

NIEUWSBRIEF

'MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN'

Jaargang 10, nummer 55

nr. 1 2018

Uitgave van de 'Mgr. Schraven Stichting'

---

1. CONFERENTIE IN CHINA OVER MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN

In Duitsland verscheen in het blad CHINA Heute eind 2017 een kort verslag van de Conferentie die op 25 oktober in Peking gehouden werd over de massamoord van Zhengding. In het artikel is het volgende te lezen van de hand van Leopold Leeb.:

In samenwerking met het Centrum voor onderzoek van het Christendom aan de Chinese Academie van Sociale wetenschappen (CASS) organiseerde de priester Zhang Shijiang van het 'Faith Institute for Cultural Studies' bij gelegenheid van de 80ste verjaardag van de massamoord van Zhengding op 25 oktober een kleine conferentie (ongeveer 20 deelnemers). Op 9 oktober 1937 vond in Zhengding (provincie Hebei) de moord plaats op de Nederlandse bisschop Frans Schraven, die samen met acht missionarissen door Japanse soldaten verbrand werden. Bisschop Schraven had geweigerd, een groep Chinese vrouwen aan de Japanners uit te leveren en had zich zo de haat van de Japanners op de hals gehaald.

Deze conferentie was om zo te zeggen een vervolgbijeenkomst van de grotere conferentie die in

oktober 2014 plaats vond in Shijiazhuang over het thema:

'Katholieke missionarissen in de anti-Japanse verzetsoorlog'.

De eendaagse conferentie werd door de voorzitter van de afdeling Religiewetenschappen van het CASS geopend. Daarna sprak als inleiding bisschop Ma Yinglin en vertelde over zijn bezoek aan Holland en ook bisschop Yang Xiaoting nam het woord. Zhang Shijiang noemde bisschop Schraven 'een buitenlandse vriend' (guoji youren) en veroordeelde de brutaliteit van de Japanners.

Bij deze conferentie waren geen lange voordrachten, maar slechts vrije toespraken. Daarbij wees mevrouw Professor Li Xiaochen er o.a. op dat de Japanners na het voorval in Zhengding verder geen westerse missionarissen lastig vielen.

De achterkant van het uitgegeven fotoboek.

De priester Tian Weishuai uit Xianxian, die in Parijs studeerde, vermeldde de situatie van de katholieke universiteit in Tianjin, die in augustus 1937 niet door Japanse bommenwerpers werd verwoest, net als de Nankai universiteit die zich vanwege de anti-Japanse propaganda niet populair gemaakt had.

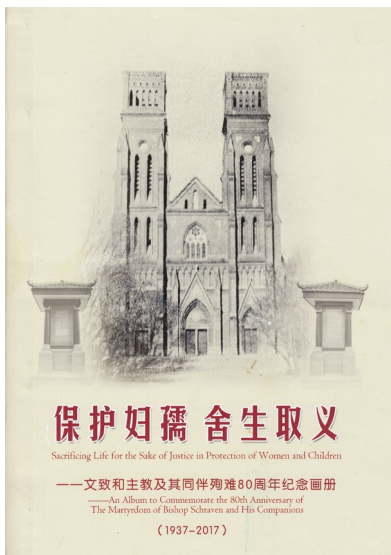
De Heer Jiang Yuchun van het Rabe Instituut (Heidelberg) vertelde over zijn onderzoeken naar het 'voorval' van Heel: de Nederlandse Franciscaanse Pater Aemilianus van Heel (1907-1938) werd in oktober in een dorp van het bisdom Xinjiang (Yuncheng) in Shanxi door de Japanners vermoord, omdat hij, net als bisschop Schraven, geweigerd had een groep Chinese vrouwen, die in de kerk gevlucht waren, aan de Japanners uit te leveren. Op 17 juni 2017 werd in Changzhi voor pater van Heel een grafsteen opgericht. Een hoogtepunt van de conferentie was het bericht van priester Sun Fuqing, die sinds een jaar in Zhengding werkt en zich de zaak van Schraven zeer aantrekt. Hij heeft, naar eigen zeggen, ooggetuigen gevonden, onder wie een oude vrouw, die nu al 90 jaar oud is en zich de gebeurtenissen nog herinnert. De heer Ren Jiyuan die in 2016 een zeer dik boek geschreven heeft over de geschiedenis van de katholieke kerk van Hebei, nam het woord via een bijdrage over het levenswerk van Vincent Lebbe, die tot voor kort de enige bekende katholieke China missionaris van de 20ste eeuw is. Naar aanleiding van de kritische opmerking dat deze grote katholieke missionarissen zo weinig bekend zijn, wees Dr. Liu Guopeng (CASS) erop dat het pas de laatste 10 of 15 jaren mogelijk is over personen als aartsbisschop Constantini positief te spreken en schrijven. Ook Constantini werd in de vijftiger jaren sterk door de officiële propaganda bekritiseerd.

De conferentie verliep rustig en de grondstemming was, dat de katholieke missionarissen en hun inzet in China nog meer gerespecteerd en beoordeeld zouden moeten worden. Dr. Li Qjuling, professor in de filosofie van de Renmin universiteit, benadrukte daarbij, dat het vooral het geloof het de missionarissen mogelijk gemaakt heeft hun leven voor hun Chinese vrouwen te geven.

De persdienst van Hebei Jinde heeft ook een fotoboek met de volgende titel geproduceerd: 'Het leven opofferen ter wille van gerechtigheid bij de bescherming van vrouwen en kinderen'. Een boek om de 80ste verjaardag van het martelaarschap van bisschop Schraven en zijn gezellen (1937-2017) te gedenken.

2. CONFERENTIE IN CHINA: EEN ONTHULLING

Soms komen tijdens een conferentie opvallende gegevens boven tafel waar tot dan toe niemand iets van wist of geheim werd gehouden. Dat gebeurde ook bij de genoemde conferentie in Peking op 25 oktober 2017.

Een inleider vertelde over het bezoek van president Xi Jinping aan Nederland. In Den Haag werd op 5 maart 2014 een nucleaire top belegd waarbij 53 staatshoofden aanwezig waren, zoals president Obama en ook de president van China Xi Jinping. Er werd een officieel staatsbezoek van gemaakt, het eerste ooit in de geschiedenis aan Nederland door een Chinese president. De nucleaire top was bedoeld om gezamenlijke afspraken te maken om nucleair terrorisme tegen te gaan.

Voorkant van het genoemde fotoboekje. Naast de vroegere kathedraal de twee monumenten. Een namens het Japanse leger en een tweede uit dankbaarheid namens de Chinese bevolking.

De inleider op de conferentie vertelde dat president Xi toen het verhaal over bisschop Schraven te weten kwam. Bij deze ene zin liet de inleider het. De achtergrond van die ene zin is in nevelen gehuld. Het belangrijkste is dát het gebeurde. Daarover kan geen twijfel bestaan. Opmerkelijk genoeg om in het geschiedenisboek over Mgr. Schraven te worden bijgeschreven.

3. TERUGBLIKKEN OP DE CHINAREIS 2017

Bijdrage 1 Luc Vos

‘Als voormalig inwoner van Schakkebroek (B), het geboortedorp van de Heilige zuster Maria Amandina, en als neef van pater Jozef Vos, missionaris in China en daar gestorven in 1952, was ik bijzonder aangetrokken door de rondreis die in oktober 2017 georganiseerd werd in het spoor van de Heilige Amandina, Mgr Schraven en – voor mij en mijn broer – in het spoor van de reizen die onze nonkel pater daar gemaakt heeft. Het voelde zeer bijzonder om in Beijing, Shanghai en Datong te staan op de plaatsen waar mijn nonkel - die ik enkel gekend heb via de brieven die hij in die tijd naar zijn moeder stuurde en de reisverhalen die in de jaren veertig bijzonder vlot uit zijn pen gerold zijn – bijna zeventig jaar geleden rondgelopen heeft. Om de beelden van de foto’s die hij toen genomen heeft nu in het echt te zien, heeft me meer geraakt dan ik kon vermoeden. Het voelde goed, een

stukje thuis komen, een stukje herleven wat hij toen beleefd heeft en een stukje eer doen aan de man die veel gedaan heeft in het China van de jaren veertig, maar er nooit zelf heeft van kunnen genieten. Het voelde alsof hij er nog ergens rondliep.

Ook het zien van de plaats waar de Heilige Amandina geleefd en gewerkt heeft, waar ze gestorven is, een heilige waar iedereen in ons dorp mee opgegroeid is, voelde zeer bijzonder. Het heeft haar een gelaat gegeven dat ik nooit eerder gezien heb, een betekenis die vroeger iets abstract had, die nu concreter geworden is.

Hetgeen zij betekend heeft voor de mensen in China was en is nog altijd bijzonder.

Deze ontmoetingen, aangevuld met de – voor mij – nieuwe ontdekkingsstocht naar Mgr Schraven, van de andere martelaren van het Christendom waar we even getracht hebben in de voetsporen te treden, aangevuld met de zeer rijke en bijzondere kennismakingen met de gemotiveerde en zeer sympathieke groep van pelgrims, en finaal verrijkt met een hele brok cultuur en geschiedenis van dit bijzonder intrigerende land, maakt dat dit een reis is die ik nooit zal vergeten. Het was op alle gebieden een verrijking.’

Bijdrage 2 Johan den Ouden

Ik ben vooral met deze reis naar China meegegaan omdat de plaats waar Zr. Marie Adolphine heeft gewoond, gewerkt en is vermoord werd bezocht. Ik kom uit het dorp Ossendrecht waar Zr. Marie Adolphine is geboren. In ons dorp zijn we met een groep mensen steeds bezig om het verhaal van deze heilige zuster uit te dragen en te plaatsen in deze tijd. Deze pelgrimsreis heeft mij vooral nog maar meer geïnspireerd om verder te gaan met dit werk. Het was een ongelooflijke ervaring om ineens voor het zusterhuis te staan waar Zr. Marie Adolphine met haar medezusters heeft gezeten. Ik realiseerde me dat ik nu echt in haar voetstappen stond en dat was een geweldig moment. We liepen door de deur waar zij vaak ook in en uit is gegaan. In het zusterhuis zelf hebben de zusters die nu in het pand zitten een meditatieve ruimte ingericht waar de beeltenissen hangen van de 7 vermoorde zusters. Het is een heel rustige kamer waarin een serene stilte heerst. Ik heb het geluk gehad daar een keer helemaal alleen te zijn om het goed tot me door te laten dringen.

Wat me ook heel erg geraakt heeft is dat de zusters zeker niet vergeten zijn in China. Op het altaar in de kerk van Taiyuan staan de beeltenissen van alle martelaren die op 9 juli 1900 door de boksers zijn omgebracht. Ik ging er naar toe met de gedachte dat er niets meer te vinden zou zijn en dan kom je hier terecht. Wat een ongelooflijke ervaring.

Dat was de gebeurtenis die veel indruk op mij gemaakt heeft maar de groep heeft dit ook. Een heel gemêleerd gezelschap met een heel verschillende achtergrond maar ook wel met een gemeenschappelijk doel. De martelaren opzoeken. Samen hebben we er een geweldige reis van gemaakt. Ik ben met een bijzondere

club op reis geweest en waar ik nog vaak met veel plezier aan terugdenk.

Bijdrage 3 Cia Schraven

Mgr. Frans Schraven, was een heerneef van mijn grootvader. Op verzoek van mijn grootvader heeft Mgr. Schraven in 1925, bij zijn bezoek aan Nederland, de net gebouwde kerk van Broekhoven II in Tilburg ingewijd. Daarbij heeft Mgr. Schraven een Chinese kelk geschonken. Mijn vader Johan Schraven ontmoette de bisschop Schraven bij dat bezoek, hij was pas 5 jaar, hij wist het zich goed te herinneren.

Mijn vader is veel later begonnen met een archief over de geschiedenis van bisschop Schraven. Het archief is later – via Vincent Hermans en mijn zus Marja Schraven – aan de Mgr. Schraven stichting overgedragen.

Een religieus kruisje – ook uit China meegebracht door Mgr. Schraven –, droeg ik bij de dienst in de kerk van Qiaozhai, waar de herdenking werd gevierd van de 80 jaar geleden vermoorde bisschop Schraven en zijn metgezellen. Mijn vader was op deze wijze dicht bij mij. En heel bijzonder, mijn broer Theo Schraven was er ook. Hij was in de periode van onze pelgrimsreis, met een QiGong groep in de bergen van China, ongeveer 100 kilometer van Zhengding. Deze groep, tezamen met de familie van de Chinese QiGong docent en twee dorpsgenoten, was ook

aanwezig bij de herdenkingsdienst.

Op de foto ik met mijn broer Theo bij het beeld van Mgr. Schraven bij de kerk van Zhengding.

Op het seminarie in Zhengding, het terrein waar Mgr. Schraven vaak kwam, kregen de wij – pelgrims – een hartelijke ontvangst. Ook hebben wij een bejaardenhuis bezocht, met 'homeless ouderen', die niet door hun kinderen worden verzorgd en lichamelijk en geestelijk achteruit zijn gegaan. 'Jinde' organisatie (Caritas China) ondersteunt dit huis.

De inspirerende samenkomst met aartsbisschop van Shanxi. Hij zorgde voor een belangstellende uitwisseling met onze pelgrims. De aartsbisschop had een 'open mind', in die zin dat hij zegt dat hij ook weleens boos kan worden en dat hij dat reflecteert met mede geloofsgenoten. De gids Zr. Gaby, verbonden aan Verbiest stichting in Leuven, was een zeer proactieve reisleidster. Een vraagbaak voor de pelgrimsreizigers. Ik en mijn partner Henk vonden, met haar doorzettingsvermogen, het Drakenscherf in de verboden stad van Beijing. Gaby bestelden voor ons de lunch en het avondeten, met lokale gerechten, het was werkelijk telkens een feest, entertainment met dansende Chinese vrouwen, Freestyle dansen, goed verzorgd in typische Chinese restaurants. Samen dineren met de bisschop was een belevenis, *de rijstwijn, soms 20 jaar oud, werd rijkelijk geschonken. (zie foto)*

De bezienswaardigheden, zoals het Olympisch Stadion, de Yuganggrotten, met de 5400 boedha's, de Chinese Muur en de tempels waren zeker ook hoogtepunten. Verbroedering was er als Chinezen met

ons op de foto wilden. Veel steden gezien met miljoenen mensen en hoge torenflats, veel in aanbouw.

Uit het vliegtuig op de terugweg kijk ik naar beneden, we vliegen over Mongolië, onherbergzaam landschap, met rivieren, erosie, sneeuw en piepkleine dorpjes. Het is daar waar de Lazaristen het eerst zijn neergestreken.

Wat mijn pelgrimsreis zeker heeft verdiept en verbreed zijn de fascinerende verhalen van de reisgenoten, Franciscanen, Piet Bots en Rob Hoogenboom. Bijzonder dat in de kathedraal in Xinjiang een 87 jarige man aanwezig was die zich – als jongentje – de Franciscaan Pessers nog herinnerde. We liepen tussen de heuvels en de maïsvelden met Chinese dorpsgenoten naar een houten kruis in het platteland. Daar zou de Franciscaanse pater van Heel zijn begraven. We zingen en bidden. Het was zo mooi. Onze schoenen waren met rode aarde geplakt.

Johan den Ouden, was op zoek naar de verhalen van Kaatje Diericks uit Ossendrecht, zuster Adolphine, waar zij in China heeft geleefd en wat zij heeft achtergelaten. Het simpel meisje legde in 1898 haar geloften af en ging met zeven andere zusters naar Taiyuanfu gegaan om voor 200

weesmeisjes te gaan zorgen. Ze maakt een lange bootreis van 40 dagen vanuit Marseille naar Tai-yuan-foe. Ik zag de emoties die hem te weeg brachten, de contacten met de religieuze zusters daar en ik vond het fijn dat hij dat met ons heeft gedeeld en ik kon helpen met foto's maken en Johan te volgen naar zijn zoektocht. De relikwie, een stukje hout van de bedstee uit het geboortehuis van Adolphine, werd overhandigd aan de bisschop.

Luc Vos was samen met zijn broer op zoek naar de verhalen van de Heilige zuster Maria Amandina. Het was zeker een fijn stel jonge sprankelende Vlaamse jongens.

foto's Cia Schraven

3. SEKSUEEL MISBRUIK IN CHINA

#MeToo in China

Het heeft even geduurd, maar ook Chinese vrouwen beginnen zich uit te spreken tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag. Begin 2017 beschuldigden vijf Chinese vrouwen een hoogleraar aan de universiteit van Peking ervan dat hij hen seksueel had lastiggevallen tijdens hun studie. De universiteit stelde een onderzoek in en schorste de professor.

Gesterkt door dit succes moedigt een van de slachtoffers, de wetenschapster Luo Qianqian, andere slachtoffers aan om ook hun verhaal te doen, onder vermelding van #WoYeShi (de Chinese variant van #MeToo). En die oproep leidt inderdaad mondjesmaat tot nieuwe getuigenissen op het Chinese sociale netwerk Weibo. Dat de #MeToo-beweging nog niet zo groot is als elders is het gevolg van censuur, zei Leta Hong Fincher, een deskundige op het gebied van Chinees feminisme, in The Guardian. De leiding van het land, die bijna volledig uit mannen bestaat, zou bang zijn dat de aandacht voor seksuele misdrijven tot **sociale onrust** kan leiden en bagatelliseert daarom de klachten. In 2015 werden nog vijf feministen opgepakt omdat ze van plan waren om in het openbaar

vervoer stickers te plakken tegen seksuele agressie.

Uit 'Wordt Vervolgd', maandblad van Amnesty International, februari 2018 p. 4

Internationale Vrouwendag en China

Bij gelegenheid van Internationale Vrouwendag werd in Hong Kong een onderzoek gepresenteerd over seksueel misbruik onder vrouwelijke journalisten in China. Van de ondervraagde journalisten blijkt 80% last te hebben van grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer. Geïnspireerd door de #Me Too beweging wereldwijd, deed men onderzoek in China en kwam dit schokkend nieuws boven tafel. De gegevens tonen aan dat 83,7% van de ondervraagden te maken hebben gehad met allerlei vormen van seksuele pesterijen, terwijl 42 % dit zelfs 2 tot 4 keer en 18,2% zelfs meer dan vijf keer heeft ondervonden. In 90% van de gevallen waren mannen de daders, meestal hoger geplaatsten of collega's, maar ook vreemdelingen en geïnterviewden. De meerderheid besloot de incidenten te verzwijgen omdat het zinloos zou zijn, men de moed niet had of het gevolgen zou hebben voor het privé leven of de carrière. De meerderheid ook geeft aan psychische gevolgen te hebben van dit gedrag. Sommigen lijdten er zelfs zwaar onder.

Er volgde een oproep om in China iets te gaan doen tegen deze praktijken, met name met voorlichtingscampagnes, met regelingen om dit gedrag tegen te gaan en met strafmaatregelen tegen overtreders. Er staan verschillende initiatieven op stapel.

5. KORTE BERICHTEN:

Bezoek aan Rome

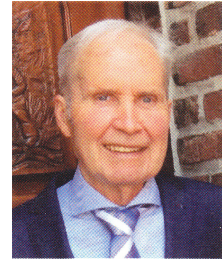
Begin januari werd een werkbezoek gebracht aan het Vaticaan om de voortgang van de zaligverklaring te bespreken. Er moet een einddossier geschreven worden. Dat moet precies volgens de voorschriften van het Vaticaan gebeuren. Er werd gezegd: 'Het moet de kwaliteit hebben van een proefschrift'. Om dat te bereiken is een Italiaanse historicus aangetrokken die op dit terrein deskundig is. Vanuit Nederland worden teksten aangeleverd die door hem worden aangepast of in de juiste vorm worden gegoten. Nadrukkelijk vroeg men in het Vaticaan om een uitgebreide levensbeschrijving van bisschop Schraven. In Rome werd kennis gemaakt met de relator, de Vaticaanse functionaris die de zaak Schraven gaat behartigen en na afronding aan de kardinalen de gevraagde gegevens moet overleggen. 'Hij is een man van aanpakken', zo werd gezegd. 'Met hem hebben jullie geluk'. 'De zaak staat er goed voor', zo werd gezegd. Hoopvol.

Kunstenaar Hub Delnoy overleden

Op 18 januari 2018 overleed in Kerkrade op 77 jarige leeftijd de heer Hub Delnoy. De uit Vijlen afkomstige Delnoy was erg geraakt door het verhaal van bisschop Schraven en gezellen. Zijn grote waardering drukte hij in 2010 uit in een houtprofiel van de bisschop dat geschonken werd aan de parochiekerk van Lottum, waar het nu nog achter in de kerk te bewonderen valt. In het streekblad van Vaals e.o. stond toen een artikel over hem. 'Ik was meteen geraakt door het ongelooflijk aangrijpende levensverhaal van Mgr. Schraven. Het pakte me enorm en ik voelde dat deze opdracht ging lukken. Het ging helemaal in mij leven. Voor mij is die man een grote held. Iemand

die zijn leven over heeft om vrouwen meisjes tegen seksueel misbruik te beschermen. Dat is onvoorstelbaar'. Meer dan zestig uur werkte de heer Delnoy aan zijn houtsculptuur waarin hij zijn hele hart legde. Op 10 oktober 2010 werd zijn kunstwerk door hulpbisschop de Jong van Roermond in Lottum ingezegend. Daarbij was hijzelf met zijn gezin aanwezig. Hij voelde zich vereerd deze bisschop-martelaar te hebben mogen vereeuwigen.

Sindsdien volgde hij op de voet alle ontwikkelingen van de Mgr. Schraven Stichting. Vlak voordat hij stierf vroeg hij zijn vrouw na zijn wekenlange ziekenhuisopname zijn bril om weer te gaan lezen. Nadrukkelijk wilde hij de laatste aflevering van de Mgr. Schraven Nieuwsbrief lezen. Moge bisschop Schraven hem welkom heten in Gods Licht.

Lezing in Oudenbosch

Op maandag 26 februari werd in Oudenbosch een lezing gegeven over de Chinareis van 2017 en natuurlijk over de uit Oudenbosch afkomstige medemartelaar van bisschop Schraven Antoon Geerts. De avond was belegd in het kader van de jaarlijkse Vastenactie. De parochiefederatie hield voor de derde keer op rij de geldinzameling voor het project 'ouderenzorg' in Tangshan. Zuster Margreet Geerts uit Dordrecht hield een warm pleidooi voor deze mensen en vertelde over haar eigen ervaring bij het bezoek aan Tangshan in 2014. Haar oproep was zo bewogen dat het wel effect moet hebben. De grote groep aanwezigen was zeer aandachtig en geïnteresseerd.

Lezing in Ossendrecht

Op zondag 8 april zal de heer Johan den Ouden om 14.00 uur in de Adolphinekapel in Ossendrecht een lezing geven over de Chinareis. Iedereen is hartelijk welkom.

Internationaal bezoek aan Gedenkkapel

Begin januari mocht de Gedenkkapel bezoek ontvangen uit Latijns-Amerika en wel uit Brazilië de heer Silvio Batista Mitozo en de heer Hesidio. Uit Costa Rica de heer William Araya. Eind maart staat bezoek uit China op het programma.

Voor aankondiging:

In samenwerking met de Stichting Pelgrimswegen en voetpaden organiseert de Schraven Stichting op zaterdag 30 juni een pelgrimswandeling van Lottum via de Gedenkkapel in Broekhuizenenvorst naar Tienray. De tocht is 12 km lang. Men kan vervolgens per bus terug naar Lottum of te voet terugwandelen (8km.)

Steun het werk van de Mgr. Schraven Stichting met een royale gift of wordt 'vriend van de Stichting'.

We hebben uw hulp hard nodig om onze plannen te kunnen realiseren.

Secretariaat Mgr. Schraven Stichting: Kloosterstraat 54, 6369 AE Simpelveld, tel. 0455445419

Website: www.mgrschraven.nl Contact: info@mgrschraven.nl

Facebook: www.facebook.com/mgr.schravenstichting

Bankrekening Mgr. Schraven Stichting: NL74RABO0148175341 BIC: RABONL2U.

Voorzien van de ANBI-status. RSIN-/fiscal nummer 8201 666 50